

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.

TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM

TELEFON : 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják. **✓**

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200-lei Egyes szám 8 lei

Dohánytermelők és a Monopol.

Irtá: Lapikás Béla.

A mezőgazdasági kereskedelmi termékek közül a dohány az, amivel szabadon nem rendelkezhetik a termelő gazda, mert azt a termelési szerződés értelmében, előre megállapított egységárban a Monopolnak, jelenleg a „Casa Autonoma pentru Monopolurile Statului”-nak kell hiánytalanul beszállítani.

A termelő gazdák és a Monopol között létrejött termelési szerződésnek a Casa Autonoma részéről történő egyoldalú kihatásáról akarok pár szót szólni. Remélve, hogy ez uton dohánytermeléssel foglalkozó gazdátársaimat sikerülni fog a mély alétságból felrázni és tömörülésre bírni, mert csak így tudhatjuk érdekeinket az állam által támogatott „Casa Autonomá”-val szemben megvédeni.

Kora tavasszal hangos propagandával megindul a dohánytermelők toborzása. — A Sef urak az agentekkel faluról-falura járnak és csábítgatják a gazdákat dohánytermelésre. Nem kerül ez nekik nagy fáradságba, hiszen a mézes madzag a kezükben van s arra igen könnyen gyűlnek a legyek. Előlegét ad a Monopol hektáronként 4000 leit, még pedig azonnal és készpénzben, mihelyt a gazda a szerződést aláírta. Hát hogyné írnia alá azt a szerződést a gazda, hiszen a pénzre szüksége van. A bankba kamatot, a község házára az adót meg kell vinni, mert ha nem, holnap vagy holnapután megperdül a dob s az igavonó állatokat elárverezik. Miből csináljon a gazda pénzt? Buzáját még csépléskor eladta. Talán még többet is, mint amennyit kellett volna s a meglevő készletével ki sem éri az ujig. Még azt is kell majd venni. De hát el kellett adni, mert olcsó volt s még így is igen kevés pénzt kapott. Nem tudta a tavaszi munkálatokra felvett kölcsönpenzt kifizetni még a tengeriből sem, mert az is olcsó volt. Maradt még az adósságból is s még fizetetlen az adó is a második féléről. A bank már több kölcsönt nem ad, még a meglevőt is alig-alig akarja tovább fenntartani, pedig 24%-os kamatot fizet a szegény gazda. Ad a Monopol pénzt, ez a fontos s aláírja a szerződést. Még többet irat, mint amennyit megbirna termelni, mert a pénz még így sem elég.

Szerződésre lépett tehát a gazda a Monopollal dohánytermelésre. Eleget is tesz ezen szerződésből kifolyó minden néven nevezendő kötelezettségének, mert ha ezt nem teszi, a Monopol közegei — akik hál Istennek bőven vannak — szigorúan megbüntetik. Ha hiányzik a föld területből, nincs annyi dohánynal beültetve, mint amennyit a szerződésbe beiktált, jön a büntetés. Áruként 250 lei, még akkor is, ha az Agent ur a felmérésnél tévedett. Ha a megolvasott spárgából 1—2 hiányzik, ugyanannyit szabad az Agentnek a száradás alatt levő dohányból elvenni s a proces verbal már 4 spárga dohányt állapít meg hiányként s azt kilogrammonként 1000 leivel kell megfizetni. Az nem számít, ha az Agent ur tévedésből többet irt be a könyvecskébe, mint amennyi tényleg volt. Annyinak kell lenni, mint amennyit az Agent ur a köny-

vecskébe irt. Ugyanigy van az a sulyozásnál is. Vizes a dohány, huz spárgája 1—1.20 kgr-mot, de azért azt felméri, mert a mérési eredményt a Sef ur már rég sürgeti. — S ha véletlenül a felmérés közeg elfelejtene a könyvecskébe beírni, hogy a dohány méréskor „jilav” volt, szomorú beváltás lesz, mert igen könnyen megtörténhetik, hogy a büntetések túlhaladják a beváltott dohány értékét s szomorú szívvel megy haza a gazda, mert még adós maradt a Monopolnak. De mégis csak feliratkozik újra, mert hát a pénz kell s az előleget készpénzben adják.

A Monopol tehát a szerződést a legszigorubbán betartattatta a gazdával. Lássuk most már, hogy tartja be a szerződést a Monopol a gazdával szemben.

(Folytatása következik.)

Utmutató az árutözsdén való ügyletkötés módjára.

Azon érdekeltek tájékoztatása céljából, akik a cluji Árutözsdén ügyleteket kötni és az Árutözsdé választott-bíróságát igénybe venni kívánják, alább közöljük a tözsdetörvény idevonatkozó rendelkezéseit:

Tözsdei ügyletek:

a) A Tözsde belsejében a hivatalos ügynökök igénybevételével, vagy a tagok egymás között kötött összes ügyletek, amelyek beiratottak a Tözsde hivatalos nyilvántartásaiba.

b) A Tözsdén kívül a hivatalos ügynök igénybevételével kötött összes ügyletek, amelyek legkésőbb a következő tözsdenapon beiratottak a tözsdetitkárság hivatalos nyilvántartásaiba.

Tözsdeügyleteket köthetnek:

a) A hivatalos ügynökök abban a szakmában, amelyre kinevezettek.

b) A Tözsdeegyesület tagjai egymás között, a hivatalos ügynökök igénybevételével, vagy anélkül.

Ha a Tözsdeegyesület tagjai egymás között kötnek ügyleteket, a vevőtől alkuszdíj nem követelhető.

A fentiekből tisztán kitűnik, hogy érdeke minden olyan kereskedőnek, aki rendszeresen köt jelentékenyebb ügyleteket, hogy tagja legyen a Tözsdeegyesületnek.

Mikor egy tag egy nemtaggal, vagy két nemtag egymás között köt ügyletet a Tözsdén kívül bárhol és azt kívánják, hogy peres ügyeiket a Tözsde választott bírósága tárgyalja le, akkor ajánlatos, hogy szerződő felek — beiratván az ügyleteket egy hivatalos ügynök által 24 óra alatt a Tözsde hivatalos nyilvántartásaiba, amiért 2 ezrelék díj fizetendő — a szerződést lássák el a következő záradékkal:

„Jelen ügyletkötés tözsdéi ügylet, amely hivatalos ügynök közvetítésével kötött és lajstromoztatott.

Per esetén a felek alávetik magukat a cluji Árutözsdé választott bírósága kizárólagos illetékességének és hatáskörének és megfelelőbbételetlen ítéletének.

Amennyiben a cluji Árutözsde választott bíróságnak működését valamely törvényes intézkedés megszüntetné, a felek alávetik magukat egy Clujon székelő három tagból álló és az 1911. évi P. p. XVII. fejezetének megfelelően, vagy az ezt helyettesítő törvény rendelkezései szerint alakítandó választott bíróság kizárólagos illetékességének és hatáskörének és megfelelőbbételetlen ítéletének. A választott bíróság úgy alakult, hogy mindkét fél egy-egy bírót és a kettő együttesen egy elnököt választ.

Ha bármelyik fél az ajánlott levél útján történő felhívástól számított 10 napon belül bíróját nem nevezné meg, vagy a megválasztott két bírót az elnök személyére megegyezni nem tudna, úgy, ez esetben egy a bírót, mint az elnököt a cluji Kereskedelmi és Iparkamara mindenkori elnöke, vagy ennek helyettese fogja kinevezni.

A választott bíróság működésére alábbi felvilágosítást adjuk:

106. §. — A tözsdei ügyletkötésből származó minden vita egy, a minden tözsde mellett létesítendő, választott bíróság ítélezése alá tartozik.

111. §. — A választott bíróság hatáskörébe tartozó perekben a fél írott kéressel a tözsdeválasztmány elnökéhez fordul.

113. §. — A Tözsde elnöke vagy titkára átveszi a kérést, megállapítja a terminust és intézkedik, hogy a felek megidéztesseken külön időzével, egy a választott bírók kisorsolására, mint a tárgyalás napjára. Az idézésnek a felek által való átvétele és a sorshuzás, valamint tárgyalás napja között legalább 3 nap időköznek kell lennie.

117. §. — A választott bíróság, a tözsde-törvény és szabályzatok, a kereskedelmi törvény és szokások, és ilyenek hiányában, a magánjog rendelkezései szerint ítélezik. Az esetben, ha felek kikötötték akár a szerződésben, akár az egyezségben, vagy egyezségi záradékban, vagy ha a tárgyalás folyamán a választott bírósági kamara előtt kijelentették, hogy méltányossági ítéletet kívánnak, a választott bíróság a felek kívánsága szerint ítélezhetik, magától értetődik aztán, hogy ezáltal a felek lemondottak a folyamodási jogról. A választott bíróság a felektől írásbeli tömör tényleírást kérhet, ha a szóbeli tárgyalás nem nyújtana elegendő felvilágosítást. A felek vagy egyik fél távollétében az ítélet a beadott iratok alapján hozatik meg.

118. §. — A választott bíróság döntését két szavazat többséggel hozza meg akár azonnal, akár a tárgyalás bezárásától számított legkésőbb 8 nap alatt. A határozat indokolandó és a kihirdetéstől számított legfeljebb 5 nap alatt aláírandó.

119. §. — A választott bíróság határozatai véglegesek és végrehajthatók, felfolyamodni lehet ellenük az illetékes ítélőtáblához a határozat közzétételétől számított egy hónap alatt, a végrehajtás alkalmával vagy előbb. A felfolyamodás közvetlen az ítélőtáblához címzendő, amely a tárgyalás napját a felfolyamodás vételétől legkésőbb 15 napra kitűzi, elrendelvén annak peres felekkel való közlését. Megsemmisítés esetén az ítélőtábla érdemben,

sürgősséggel és elsőbbséggel, tanácsban és véglegesen ítélt.

120. §. — A felfolyamodás nem függeszti fel a végrehajtást, csak ha az elmarasztalt fél leteszi a letétpénztárnál azt az összeget, amelyre kötelezve volt, beleszámítva a kamatokat és az eljárási költségeket. A felfüggesztést ez esetben a Tőzsdeválasztmány elnöke engedélyezi.

A kolozsvári Árutőzsdének a következő hivatalos ügynökei:

I. osztály: mezőgazdasági termékek és állatok: Hirsch Gyula, Cluj Str. Regina Maria 6. Klein Hugó, Cluj, Str. Regina Maria 3.

II. osztály erdei termékek: Osvada Emil, Cluj, Str. Sulutiu 1.

III. osztály: bánya- és ipari termékek: Pap Sever, Cluj, Str. Drăgălina 3.

IV. osztály: különfélék: Barla Eduard, Cluj, Str. Lungă 20.

A kolozsvári Tőzsde vezetőinek névsora: Alább közöljük a kolozsvári Tőzsde vezetőinek névsorát:

Elnök: Gherman Laurian, az Iris porcelángyár vezérigazgatója.

Az egyes osztályok tagjai a következők:

Mezőgazdasági osztály: Pop Sever, dr. Iacob Adrian, Heller Sámuel, Bürger Albert. Fatermelés és ipari osztály: Romanovici Grigore, ing. Avram Gheorghe, Kelemen Bernát.

Ipari osztály: dr. Gherman Laurean, dr. Gál Zsigmond, Ungár Lajos, Wertheimer Miksa, Diamant Izsó.

Kereskedelmi osztály: Pascu Valer, Rosca Nicolae, Steflea Ioan, Hartig Vilmos.

A tőzsde szekciói mellett működő választott bíróság tagjaiul a következőket választották meg:

Mezőgazdasági osztály: Gyárfás Dezső, Herskovics I., Hossu Iustin, Hirsch A. Adolf, Mărza Nicolae, Mendel Jakab, dr. Marcu Nicolae, Török Bálint, Vonica Aurel, Weiss Béla.

Fa- és élelmi ipar osztály: Becker Henrik, Blum Bernát Fischer Lipót, Grün Sándor Iliescu Victor, Molnár Ernő, Muntean Victor, Pap Fülöp, Schiopu Ioan, Stotter Aladár.

Ipar-bánya szekció: dr. Ágai Andor, dr. Blaga Aurel, Hexner Béla, Iepurean R. Victor, Jónás Gyula, Laurentzi János, Manolescu Grigore, Pop Petre, Torday József, dr. Weinberger Manó.

Kereskedelmi szekció: Andrea Pompeiu, Biró Andor, dr. Blaga Aurel, Boskovitz Lajos, Bischitz Jenő, Hiens Vilmos, Schwartz Jakab, Szakács Kálmán, Tintea Nicolae, Léb Miksa.

A vezetőség legsürgősebb teendői:

Az Árutőzsde választmányja a bizottság elnökévé Pascu Valer kolozsvári kereskedőt, alelnökévé dr. Gál Zsigmondot, a Renner Bőrgyár Rt. igazgatóját és Pop Severt, az Albina-malom igazgatóját választotta meg. A Tőzsde titkára Caciula Miklós, a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, helyettese Tatay Sándor kamarai titkár.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmartin-Dicsőszentmárton, Alba-Iulia-Gyulafehérvár, Târgu-Mures-Marosvásárhely, Orda-Nagyvárad és Timișoara-Temesvár.

SAJÁT TŐKÉI: 143 MILLIÓ LEJ

Affiliált Intézetek: Torda-arany-vármegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Odorheiu-Székelyudvarhely és Cristur-Székelykeresztúr, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitelbank Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyhyunyad Szamosújvári Hitelbank részvénytárs. Gherla-Szamosújvár.

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez Áruraktárral a vasút mellett

Az E. G. E. falufejlesztési tanfolyama Kolozsváron.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányja elhatározta, hogy Erdély magyarlakta vidékeinek központjaiban falufejlesztési tanfolyamokat rendez. A zilahi és szepszentgyörgyi tanfolyamok után folyó évi szeptember hó 1—4. napjain Kolozsváron rendez falufejlesztési tanfolyamot az Erdélyrészi Méhész-Egyesület jubiláris méhészeti, háziipari és képzőművészeti kiállításával kapcsolatosan. E tanfolyam célja a falusi földmivelő nép számára kivinni a kulturát, fejleszteni a gazdasági szakismereteket, a falut. A tanterv belevág a földmivelő nép legszorosabban vett létérdekeibe. A tanfolyam tárgyai között azok a kérdések szerepelnek, amelyeknek ismerete a falusi földmivelő nép vezetéséhez nélkülözhetetlenek. A falusi földmivelő nép régóta szomjuhozza az érdekeiben való aktív gazdasági irányu munkát. Ezek a tanfolyamok első sorban is a falu vezetésére hivatottak számára rendeztetnek: gazdáknak, papoknak, tanítóknak, de részt vehetnek az előadásokon nők is és bárki, aki a falu sorsa iránt szeretettel viseltetik és érdeklődik. A tanfolyamon minden falunak képviseltetnie kell magát, hogy az E. G. E. áldozatos közérdekű munkája meg is hozza a köz javára a gyümölcsét. A tanfolyam ingyenes. A tanfolyam résztvevőinek szükség szerint való elszállásolásáról a lehetőség határáig gondoskodik az E. G. E. A tanfolyamra való jelentkezés helye az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Kolozsvár, Altíla-utca 10). Az előadások szeptember hó 1—4. napjain délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig fognak megtartatni.

Az előadások sorrendje:

Szeptember 1-én délelőtt 9 órakor: Elnöki megnyitó, tartja: Szász István, az E. G. E. alelnöke, szakosztályi elnök. A gazdakörök jelentősége és hivatása napjainkban. Előadó dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára. A kisgazda állattenyésztésének irányítása. Előadó: dr. Szász Ferenc.

Délután 3 órakor: A fogyasztási és értékesítő szövetkezetekről előadást tart a Hangya központi kiküldöttje, utána a méhészeti kiállítás megtekintése Stief Ottó igazgatóválasztmányi tag kalauzolásával.

Szeptember 2-án délelőtt 9 órakor: Kirándulás az Erdélyrészi Méhész Egyesület házsongárdi telepére.

Délután 3 órakor: A növényvédelem jelentőségéről. Előadó: dr. Péter Béla egyetemi magántanár, c. gazdasági akadémiai igazgató. A hitelszövetkezetekről. Előadó: dr. Ferencz József, a G. H. Sz. K. vezérigazgatója. Folytatólag a református kollégiumban dr. Filep Gyula és dr. Szász Ferenc előadásainak meghallgatása.

Szeptember 3-án délelőtt 9 órakor: A falusi nép táplálkozásáról és annak hibáiról. Előadó: Kovács Dezsőné. A gazdakörök évi programjának összeállításáról. Előadó: dr. Nagy Endre, a Sz. G. E. titkára.

Délután 3 órakor: A lelkész szerepe a gazdakörben. Előadó: dr. Bibó Béla, az E. G. E. kolozsmegyei szakosztályának alelnöke. Folytatólag a református kollégiumban a falusi háziiparról szóló előadások meghallgatása.

Szeptember 4-én délelőtt 10 órakor az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsmegyei Szakosztálya gyűlésén való részvétel és a tanfolyam bezárása.

A tanfolyam ingyenes. Jelentkezési határidő szept. 1. Jelentkezni lehet naponta 9—12-ig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalánál.

Kolozsvárt, 1930. augusztus hó 1.

Az EGE elnöksége.

A tojásexport és tojás standardizálás.

Írta: K. Balogh István gazd. mérnök, okl. gazda.

A mai általános gazdasági krízis s főleg a gabonaneműek értékesítési lehetőségének hiánya gazdasáradalmunkat válságos helyzetbe sodorta. Nagyon fontos tehát, hogy gazdasáradalmunk ne csak kizárólagos gabona termeléssel foglalkozzon, hanem más, új gazdasági üzem-ágak bevezetésével is megpróbálkozzon. Mentől több oldalú egy gazdaság, annál kisebb a rizikó és annál inkább biztosítva van a gazdaság sima menete és bevételi lehetősége.

A baromfitenyésztés, mint gazdasági üzem ág egész új keletű, mint ilyen azonban kiválóan bevált, amit élenken bizonyít a baromfitenyésztés erőteljes fellendülése a nyugati országokban.

A baromfitenyésztés a gazdálkodással foglalkozók, s főleg a kisbirtokosok termelési eszköze. Ma midőn a nagy birtokok nálunk is megszűntek és ma midőn a megmaradtak létalapjokban vannak megtámadva, elsőrangú fontossággal bír, hogy gazdáink minden olyan termelési eszközt megragadjanak amivel veszteséggel záruló gazdasági mérlegüket megjavíthatják.

Pár darab tojótyuk felnevelése minden gazdaságban lehetséges anélkül, hogy különösebb beruházásokra lenne szükség. Ezek el-tartási költsége egy nagyobb gazdasági udvaron minimális és alig számba vehető. Ezzel szemben az a néhány tizezer tojás eladásából befolyó jövedelem a gazdasági mérleg kialakulását igen kedvezően befolyásolhatja.

Baromfitelepeink megszervezésénél egy alapvető tényező a tojás értékesítésének lehetősége, azaz a piac. A tojás értékesítése különösen nagyobb városok közelében nem fog nehézségekbe ütközni. Ilyen helyeken mindig akad fogyasztó, esetleg viszonteladó, aki ezen u. n. farmtojásokat előnyben részesíti. Ezen tojások jelentős része mindemellett exportra szorul.

A tojásexport ezért tenyésztőinket közelről érdekli. Annyival inkább is mert a belföldi tojásárakat a külföldi tojásárak, az exportlehetőségek és illetékek jelentősen befolyásolják. Már pedig a baromfiüzem jövedelmezőségére a tojásárak döntő befolyással bírnak.

A hivatalos közlöny „Monitorul Oficial” egyik utóbbi száma a tojásexportra vonatkozó törvényekről közli. Habár ezen törvények főleg a kereskedelmi körökre vonatkoznak és különösen a tojás standardizálásának technikájával foglalkozik, mindamellett a gazdasáradalmat s különösen a baromfitenyésztőket is közelről érinti.

A törvények az export-tojásokat két csoportba sorozza és standardizált, valamint nem standardizált tojásokat különböztet meg. Mindkét csoportban három alcsoportot tüntet fel aszerint amint a tojás friss, meszezett, vagy hűtőházban kezelt (konzervált) állapotban kerül forgalomba. Ez a kezelési mód a tojás lédáján okvetlen feltüntetendő. Ugyiszintén a nem standardizált tojások lédái is „Non Standard” felirással látandók el.

A tojás standardizálása abban áll, hogy a tojásokat súlycsoportok szerint osztályozzák. A standardizált tojásnak feltétlen frissnek kell lennie, a légür nem lehet nagyobb 7 mm.-nél. A tojás sárgája legyen tömött és a tojás fehérjéjéről határvonallal elválasztva. A tojás hártájának érintetlennek kell lennie s nem szabad, hogy fekete pettyeket tartalmazzon. Hasadt és piszkoshajú tojások semmi körülmények között sem standardizálhatók.

Az exporttojások a törvényekben lefektetett előírás szerint és ezen törvényekben meghatározott nagyságu lédákban csomagolandók. Ezen lédák két nagyságban lesznek előállítva. A nagyobbak 1440 drb. a kisebbek 720 drb. tojást tartalmaznak. A lédák az előírt felirásokkal kell, hogy ellátva legyenek. Ezzel az

exportáru egyöntetűségét és föltétlen kitűnő minőségét óhajtják biztosítani.

Ugyanezt a célt szolgálja a tojásoknak sulycsoportok szerint való osztályozása. A sulycsoportok az alábbiak szerint lettek megállapítva:

I. csoport	50—51 gr.-os tojások
II. „	51—52 „ „
III. „	52—53 „ „
IV. „	53—54 „ „
V. „	54—55 „ „

Egy ládában csak egy sulycsoportba tartozó tojások csomagolhatók, viszont egy vagon csak legfeljebb 2 sulycsoportba tartozó ládákat tartalmazhat egyenlő mennyiségben.

A kiviteli illetek a következőkben lettek megállapítva: 25 bani minden darab standardizált és 1 Leu minden darab nem standardizált tojás után.

A fentebbi előírások végrehajtását, az export tojások csomagolásának ellenőrzését, valamint standardizálását egy bizottság fogja végezni. Ilyen bizottságok Bucuresti, Temesvár, Arad, Dés, Cernăuți, Chisineu és Botosani városokban fognak működni.

Ezen törvénycikk s főleg a kiviteli illetek világsan mutatják, hogy az állam a export-tojások standardizálását mily hathatósan igyekszik támogatni. Ezt mutatja az a magas kiviteli illeték is, amelyet a nem standardizált tojásra róttak ki.

Nincs szándékomban, hogy jelenleg ezen kiviteli illeteket, illetve ezek létjogosultságát vitassam. Mindamellett kénytelen vagyok leszögezni, hogy ma midőn az egész vonalon a kiviteli illetek leszállítását és a gazdasági termékek exportjának teljesen szabaddá tételét hangsúlyozzák a fentebb megállapított tojás export illetek ezzel nincsenek összhangban sőt épp az ellenkezőről tanuskodnak.

Ezen magas kiviteli illetékekkel u. i. erős akadályokat gördítenek a baromfi tenyésztés fellendítése elé, ami pedig nem csak magán de közgazdasági szempontból is igen káros.

Tenyésztőink a legteljesebb mértékben meglennének elégedve, ha minden darab tojás, csak annyit keresnének, mint amennyit kiviteli illetek fejében fizetnek minden egyes darab nem standardizált tojás után.

A standardizált és nem standardizált tojás kiviteli illetek között mutatkozó ezen óriási különbség miatt tenyésztőinknek arra kell törekedniük, hogy tojásaikat mint standard tojásokat értékesítsék s ha nem egyéb ez a kiviteli illetekben mutatkozó 75 bani különbség maradjon meg mint tiszta haszon.

Tény, hogy a standardizálás a tojások osztályozása és szortírozása következtében bizonyos munka és kiadás többletet jelent. Ez a kiadás többlet azonban busásan visszatérül. A tojás exportőr a standardizált tojásokért u. i. sokkal magasabb árakat fizethet mivel ezek kiviteli illetek kisebb, viszont külföldön ezen tojásokért sokkal magasabb árakat fizetnek.

Ezen fent leszögezett tényt élénken bizonyítja a nyugati baromfitenyésztő országok példája. Hollandia baromfitenyésztete az 1900-as évek elején pl. egyáltalán nem volt virágzónak mondható. Hollandiában ez időben a baromfiak száma csekély volt tojás hozamuk pedig gyenge, úgy hogy az ország jelentős mennyiségű tojást importált. A baromfi tenyésztés felkarolásával, a tojásbaromfi rendszeres ellenőrzésére fektettek súlyt tenyésztikválasztással és az örökösödési tudományok praktikus alkalmazásával ezen tenyészetek rohamos fejlődésnek indultak. Az átlagos évi tojás hozam évről-évre emelkedett, úgy, hogy az eredeti 70—80 tojással szemben ma mintegy 200 darabra becsülhető. Ma Hollandia nem hogy tojást importálna, de egyike lett a világ egyik legnagyobb tojás exportáló államának.

Az export-tojás standardizálása és kitűnő minősége folytán a holland tojás egyike lett a világpiacra a legkeresettebb áruknak. A standardizált holland tojás ma mindenütt a legmagasabban van jegyezve.

Az ut, amelyet követnünk kell, világosan áll tehát előttünk. A siker minden esetre a standardizálás praktikus kivitelének megoldásától függ. Ezt a célt mindenestre csak akkor érjük el, ha a gazdátársadalom minden erejével oda hat, hogy ezen a standardizálásból befolyó előnyöket valóban a tenyésztők élvezzék.

Elsőrangú fontosságú tehát, hogy tenyésztőink tojásaikat, mint standardizált árut értékesítsék. Hogy azonban tenyésztőink standard tojást exportálhassanak, feltétlenül szükséges a tenyésztők tömörülése, egész vidékekre kiterjedő egységes tenyésztési felállítás és a baromfi termékeknek szövetségi alapon való értékesítése.

Szalonta, 1930 augusztus hó.

EGYLETI ÉLET

Meghívó

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozs megyei Szakosztálya 1930. évi szeptember 4-én, csütörtökön d. e. 10 órakor a Farkasutcai ref. Kollegium disztermében (I. emelet balra) gyűlést tart, melyre Címzettet tisztelettel meghívja

Kolozsvár, 1930. augusztus 15.

Az Elnökség,

Teljes Cím!

Van szerencsénk értesíteni, hogy egyesületünk megállapodást létesített a nagyenyedi Ambrosi, Fischer és Társai gyümölcsfa és szőlőoltvány iskola Rt.-gal a kolozs megyei gazdakörök és egyleti tagok részére szükségelt gyümölcsfa csemetek kedvezményes áron való szállítására.

Eszerint az egyes gyümölcsfa csemete fajták az alábbi áron szerezhetők be az Erdélyi Gazdasági Egylet útján.

Cseresznye, meggy, kajszinbarack

fajcsemetek — — — — — 45 L.

Alma és szilva csemetek — — — — — 50 L.

Körtefa csemetek — — — — — 55 L.

A gyümölcsfa csemete árak Kolozsváron értendők, úgy, hogy ebben a fentjelzett összegben a csomagolás, vasuti szállítás, taxák stb. mind benne foglaltatnak. Az Erdélyi Gazdasági Egyletnél megrendelt csemetek az E. G. E.-nél vehetők át, Kolozsvárt Attila-u. 10. sz. alatt.

A megrendeléssel egyidejűleg darabonként 20 lei fizetendő. A csemetek teljes vételára az átvételkor kifizetendő.

Kérjük a csemete megrendelések mielőbbi szíves bejelentését, mert csakis az esetben tudjuk a fenti alacsony árakat biztosítani, ha a megrendelt csemetek egyszerre szállíthatók.

Szükségesnek tartjuk az érdekeltek szíves figyelmét felhívni, hogy különösen Kolozsváron és a Kolozsvár környéki falvakban kívánatos volna a cseresznye, meggy, kajszinbarack és szilva termelést felkarolni, mert ezek a nyári gyümölcsfajták különösen jó áron és bármily mennyiségben értékesíthetők Kolozsváron. A kedvezmények is ezeknél a fajcsemeteknél a legnagyobbak.

A csemete megrendelések szept. hó 18-ig az Erdélyi Gazdasági Egylet Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Mureșan-Attila-u. 10. címre küldendők be.

Kolozsvár, 1930. aug. hó 19.

Kiváló tisztelettel:
Török Bálint sk.
titkár.

A törvényszék megsemmisítette a kolozsvári tőzsde alakuló közgyűlését és annak határozatait. Ezzel szemben a tőzsdeválasztmány kimondotta, hogy a törvényszék ítéletét megfélebbézi és folytatja működését.

Vegyes közlemények

Meghalt dr. Istvánffy Gyula. Dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár, világhírű botanikus, 70 éves korában, Budapesten a Vöröskereszt-kórházban, ahol élő halottként öt év óta áll ápolás alatt, meghalt. Istvánffy évekig volt Kolozsváron egyetemi tanár, innen került a budapesti Nemzeti Múzeum növénytanai tárának igazgatói székébe, ami mellett katedráját is ellátta és hatalmas tudományos tevékenységet is fejtett ki. A szőlészeti tudományok az egész világon egyik legkiválóbb szakembere volt. Évek hosszú során át volt igazgatója a budapesti ampelológiai intézetnek és a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamoknak. Az intézetet tudományos működéséről nemcsak Európában, hanem a többi világ részekén is ismerték és még ma is sok külföldi jár Budapestre, hogy szőlészeti szakismereteit ott a dr. Istvánffy Gyula által teremtett magyar állami intézetben folytassa. Dr. Istvánffy Gyula munkásságával maradandó emlékoszlopot állított magának.

Az erdélyrészi gazdasági és kulturális intézmények összefogása. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület 50 éves fennállásának aug. 31-től szeptember 4-ig Kolozsváron rendezendő emlékünnepe alkalmából az E. M. E.-en kívül az Erdélyi Gazdasági Egylet, a kolozsvári Tőzsde, a kolozsvári Gazdasági és Kertészeti Egyesület, az Erdélyi Múzeum Egyesület, az Erdélyi Kisebbségi Nők Központi titkársága és a Barabás Miklós Céh összefogtak, hogy ennek az 50 éves multra visszatekintő egyesületnek jubiláris ünnepségeit minél fényesebbé és jelentőségtelesebbé tegyék. Ez az ünnepély a szorgalmat, takarékosságot szimbolizáló kis állatoknak szól, amelyeknek az élete és állami rendje például állítható az egész világ elé. Érdemes ezért felfigyelnünk erre a különleges ünnepélyre, amelynek sikeréért annyi erdélyi közintézmény érdemesnek tartotta összefogni. Az 5 napig tartó ünnepségek Kolozsváron a Farkasutcai ref. kollegium udvarán és terméiben fognak lefolyni. Az öt nap alatt naponta d. e. és d. u. méhészeti és gazdasági, háziipari, egészségügyi és falufelújítási előadások fognak tartatni. Az ünnepség fényét emelni fogja a méhészek kiállítása, mely igen nagyszabásúnak ígérkezik. A kiállítás vidéki látogatói 25%-os vasuti kedvezményt is élveznek.

25%-os utazási és szállítási kedvezmény a kolozsvári méhészeti, kertészeti és háziipari kiállításra. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület jubiláris méhészeti, kertészeti és háziipari kiállítására utazók és küldendő áruk részére, visszautazás illetve szállításhoz 50%-os kedvezményt engedélyezett a C. F. R., ami az oda- és visszautazásnál, illetve szállításnál 25%-os kedvezménynek felel meg. Az utazási kedvezmény igénybevételéhez szükséges igazolvány kapható a kiállítási jegypénztárnál, az egyesület titkári hivatalánál: Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Mureșan-Attila-u. 10. és a menetjegy irodában. A kedvezmény augusztus 29-től szeptember 6-ig érvényes. A Kolozsvárra váltott jegy visszautazásig megőrzendő.

Nyolevanmilliárd lej tartozásuk van a romániai gazdáknak. Manoilescu miniszter a király felkérésére egy statisztikát állított össze, amelyben kimutatja, hogy Románia gazdái körülbelül 60—80 milliárd lejjel tartoznak a bankoknak, az államnak és privátosoknak, úgy, hogy a földbirtokos- és gazdaosztályt a legrövidebb időn belül a teljes csőd fenyegeti. Manoilescu bejelentése rendkívül ideges hangulatot teremtett úgy politikai, mint gazdasági körökben. Egész Románia évi költségvetése 30 milliárd. Növelik a veszélyt a 18—36%-os kamatok, melyek még ma is gyilkolják a földmivelő népet.

Az erdélyi Gazdasági Egylet felhívása az erdélyi magyar gazdákhöz a mezőgazdasági kamarai választók névjegyzékébe való felvétele tárgyában. Ez év július hó 1-én jelent meg a Monitorul Oficial 143-ik számában a mezőgazdasági kamarák ujjászervezéséről rendelkező törvény. Ez a törvény a választói jogosultság kérdését eddigelé lényegesen eltérően szabályozza. A kamara tagjait ezentul nem közvetlenül választják a tulajdonképeni választók, hanem közvetve a kerületi gazdasági választmányok útján. Ezeket a választmányokat pedig a választók választják. **Választói jogosultsággal bír minden 21-ik évét betöltött férfi és nő, ki földadót fizet és a képviselőválasztói törvényben felsorolt feltételeknek megfelel, illetve akivel szemben nem forog fenn olyan ok, mely a választói törvény értelmében a jogosultságot megszünteti. Választók továbbá azok, akik valamely gazdasági, háztartási, állatorvosi vagy bármelyik mezőgazdasági szakiskolát végeztek.** A választási lajstromokat a községi bíró állítja össze s a községekben a jegyző és adószedő segédlete és a járásbíró ellenőrzése mellett. **A kész lajstromokat a járásbírósnál és a község-házánál ki-riügesztik.** A választói lajstromokkal szeptember 1-ig el kell készülniök. A lajstromok elleni jogorvoslatokat illetőleg, a képviselőválasztói törvény rendelkezései irányadók. **Felkérjük magyar gazdaközönségünket, akik a fentebb ismertetett feltételek értelmében választói jogosultsággal bírnak, jelentkezzenek okvetlenül a jegyzői hivataban és gondoskodjanak arról, hogy a választói lajstromba okvetlenül felvé- tessenek.**

— **Meghülésnél, náthalásznál, mandolobnál, torokgyulladásnál, idegfájdalmaknál inszakadásnál naponta fél pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz rendszeres gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvos-tanárok véleménye szerint a FERENC JÓZSEF víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A FERENC JÓZSEF keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kap- ható.**

A marhalevél kiszolgáltatásához a hatóságok nem követelhetik az adónyugta felmu- tatását. A marhalevél u. i. kivétel azok közül az okmányok közül, amelyek kiszolgáltatása adóbefizetés igazolásához van kötve.

PIAC.

Szatmári terményárak: buza 420—430, rozs 220—230, árpa 260—270, zab 300—310, szemes tengeri 420—430, csöves tengeri 280—290, zabos bükköny 400, bükköny 500, lóhere mag névleg 26—28 kg.-ként, lucernamag név- leg 34—36 kg.-ként, napraforgómag 760—780, kendermag 700, kölesmag 250, bab fehér 900, bab tarka 700, korpá 250, olajpogácsa 350 lej per 100 kilogramm vagontételre.

Állatvásár: könnyű sertés 80 kg.-ig 30, fél- nehéz sertés 80—120 kg.-ig 32, nehéz sertés 120—180 kg.-ig 33—34, prima sertés 180 kg.-on felül 33—35, gyenge minőségű vágó tehén és ökör kg.-ja 10—11, jobb minőségű vágóparha 11—13, elsőrendű hizott jószág 15—18, szopós borjú 15—18 lej kilogrammonként.

Tordal gabonaárak litervékánként: Bu- za 70—75 lei, tengeri 50—55 lei, árpa 30—35 lei, zab 26—30 lei, tavaszi buza 60—65 lei.

Tordal állatárak kilogrammonként: So- vány marha 10—11 lei (nincs kereslet), nő- vendék 13—14 lei, szopó borjú 15—16 lei, kövér vágó marha 18—20 lei, export ökör (nincs kereslet) 20—22 lei, sovány sertés 25—26 lei, kövér sertés 120 kgr.-ig 26—27 lei, kövér sertés 30 lei.

Húsárak kilogrammonként: Sovány disznóhús 40 lei, karaj és has 44 lei, zsirnak való szalonna 44 lei, hárj 50 lei, növendék és marhahús, pörköltnek való 28 lei, comb 32 lei, szopó borjú 32 lei.

Törvények, rendeletek

A szőlősgazdáknak vallomást kell készí- teniök szőlőtőkékük számáról. A földmi- velésügyi miniszternek egy újabb rendelete szerint a törvényhatóságoknak szeptember 28-ig jelenteniök kell, hogy területükön hány hold szőlő van. A törvényhatóságok viszont felhívják a szőlősgazdákat, hogy a szőlőtőkék számáról a községi előjáróságok útján készítsenek vallomást.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 le Vastagabb betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lej

Ispánt vagy gazdatiszti állást keresek azonnali belépésre 18 évi gyakorlattal bíró egyén. Cim: Gyerkó Márton, Porcesti, pu. Alunis, jud. Mures. 283

Eladó fajbaromfi. „Rhode Island Red” Gödöllői kincstári tenyésztésből, tojásban importált, tavaszi csirkék darabonként 150—250 leiert kaphatók. Vasúti szállításhoz ketrecért önköltségi árat számítunk. Azon- kívül eredeti „Khaki Campbelli” kacsatőjásokra elő- jegyzéseket elfogadunk. **10th Istvánné Rhode Island. Ren- Baromfi-farm.** Hágig-Hidvég, Háromszék megye- Állomás Földvár. 332

46 éves, nős vagyok, 3 éves vincellér iskolai végzettségem és nagy gazdasági gyakorlatom van. — Ispáni vagy szőlőkezelői állást keresek. Sebessy Gyula Arad, Str. Jazului 34. 334

Télire nagyon olcsón kiadó nagyon szép szoba könyvház lakás, zárt verendával. Dónát-út 214. szám Értekezni a kiadóhivatalban.

Praktikus gazda mint Ispán kerestetik uradalmi gazdaságba azonnalra nagy tapasztalattal állatteny- zés és kezelésben. (tehenészet, lótenyésztés) erélyes fellépés cselédséggel. Magyar nyelv, némileg román is, ajánlatokat bizonyítvány másolatokkal „Uradalom” Zábala, Treiscaune. 336

Megvételre keresünk egy pár hétsó gummikere- ket a Fordson traktorhoz. Ajánlatokat ármegjelöléssel kérünk. Ambrosi, Fischer és Co. Faiskola és szőlő- oltványtelep R. T. Aiud-Nagyenyed. 335

NEM ELÉG

a magot pácolni, mert sok függ attól, hogy mit használunk ehez.

Próbálja meg:

a száraz pácoláshoz a

CERESAN

a nedves pácoláshoz a

USPULUN-UNIVERSAL

nevű szereket.

Az eredmény meg fogja mutatni, hogy helyesen választott.

Beszerezési forrásokat közöl a vezérképviselőt:

„PHARMA” Studerus & Co. București II. Spiru Haret 5.

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐ- OLTVANYTELEPEK R.T.

AMBROSI, FISCHER & CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

272

*
Eredeti nemesített őszi buzavetőmagvainkat
ezidén is az állami vetőmagakció **kedvezményes árai mellett** fogjuk forgalomba hozni. A fajták ismer- tetését kívánatra mindenkinek megküldjük.
Dr. KONÓPI KALMÁN buzane- mesítő gazda-ága Odvos,
u. p. Conop, Arad megye.
*
330

SULFAROL
KOLLOID KÉN

BIZTOS HATÁSÚ PERMETEZŐ / ERŐSÍTŐ / HARMAT ÉS GYOMOLGIPENÉZ ELLEN / FOKOZZA A BORDÓI LEHATÁST / MINDEN 100 LITER BORDÓI LÉRE / FEL KILOGR. SULFAROL / CHINOIN

Kérjen ismertetőt a lerakatoktól:

Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár, Piața M. Viteazul 40. Hangya Központ és Fiókjai. — Mezőgazdák Keres- kedelmi R.-I. Arad. — Verkaufschalle Bistrița-Besz- terce. — Spitz Mór Carei-Mare-Nagykároly. — Gaz- dasági Egyesület Dej-Dés. — Gazdák Szövetkezete Satu-Mare-Szatmár, Gen Olteanu 8. — C-r F. Jickeli Sibiu-Nagyszeben. — Dávid János gyógytar Tg.- Mureș-Marosvásárhely. — Faicievici I. Timișoara- Temesvár, I. Reg. Ferdinand 8.

Főlerakat:

Frederic Spodheim & Co. București,
Bd. Elisabeta 55. sz.

Gazdák, szervezkedjétek!